

Județul Ilfov, fără un muzeu de arheologie local, în care să expună obiecte de patrimoniu

- Bunurile clasate aparținând patrimoniului cultural mobil se află în colecții private sau la Studioul Cinematografic Buftea, într-o situație juridică incertă
- Descoperirile arheologice întâmplătoare sunt trimise Muzeului Național de Istorie a României, în lipsa unui spațiu adecvat administrării, conservării, depozitării și, eventual, expunerii

Ultima reuniune din anul 2024 a Colegiului Prefectural Ilfov, care a avut loc în prezența prefectului Simona Neculae și a secretarului general al județului Ilfov, Marius Cristian Ghincea, a analizat activitatea Direcției Județene pentru Cultură Ilfov, discuții care au adus în atenție starea patrimoniului cultural al județului.

Carmen ISTRATE

Ilfov este cel mai mic județ al României, ca suprafață, și se identifică ca având o locuire a spațiului din preajma cursurilor de apă sau a lacurilor - încă din epoca pietrei: paleolitic (localitățile Pantelimon, Măgurele), neolitic, culturile Boian (Glina-Catelu) și Gumelnița (Buftea, Aluniș-Măgurele, Balotești); epoca bronzului, culturile Glina și Tei (Glina, Vidra, Pantelimon, Popești-Leordeni); epoca fierului (Popești-Leordeni, Dobroești-Fundeni); epoca geto-dacică (Buftea, Măgurele, Balotești), epoca dacoromană (Afumați, Cernica-Căldăraru) sau epoca medievală (Afumați, Bragadiru).

Patrimoniul cultural construit al județului Ilfov numără 730 de monumente istorice care, în accepțiunea Legii 422/2001 privind protejerea monumentelor istorice, sunt clasificate în situri arheologice: 557 poziții cu 140 situri arheologice; monumente de arhitectură - 125 poziții cu 17 ansambluri și 108 monumente individuale; monumente de for public - 17 poziții cu 17 monumente și monumente memoriale/funerare - 14 poziții cu 2 ansambluri și 12 monumente.

Din păcate, unele din-

tre monumentele de patrimoniu din Ilfov se află în stare de colaps sau precolaps, Mihaela Iacob, director interimar al Direcției Județene pentru Cultură Ilfov, amintind în acest context de Ansamblul fostului Conac Grigore Gigurtu (Ciorogârla - inc. sec. XIX), în colaps, fostul Han Ciorogârla - colaps, Conacul Bujoiu Balotești - 1932 - colaps, Palatul Alexandru Ghica, Moara Vlăsiei, 1830, precolaps, Conacul Hagii Theodoraki, Grădiște, 1896 (dispărică (Buftea, Măgurele, Balotești), Turn Poartă Conac Lecca - Micșunești Nuci - sec. XVII, precolaps, Biserica Născătoarea de Dumnezeu din Nuci, 1748, colaps, Zidul de incintă de la Afumați, sf. sec. XVII, transf. sec. XIX, Ansamblul curții boierești Corogârleanu-Ipsilanti din Domnești, sec. XVII-XIX, Biserica "Sf. Nicolae", Chiajna 1831-1897 (demolată).

Din fericire, există și o listă a monumentelor istorice conservate/restaurate sau în avizare în ultimii 2 ani, listă care cuprinde Biserica "Sf. Nicolae", Chișinău 1831-1897 (demolată).

Ca zone protejate, în accepțiunea Legii 5/2000, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate, au fost menționate Ansamblul fostei Mănăstiri Snagov, com. Snagov; Ansamblul Palatului Brâncovenesc, com. Mogosoaia; Biserica "Sf. Eftimie" - Fundeni Doamnei, sat Fundeni, com. Dobroești. Ca monumente de for public, altele decât cele înregistrate în Lista Monumentelor Istoric, sunt înregistrate 24 obiective și sunt 390 de situri arheologice înscrise în Reperto-

riul Arheologic Național, cele mai multe dintre acestea în Snagov (53) sau Balotești (33).

Fără vreo evidență a bunurilor culturale aparținând culturii

Referindu-se la patrimoniul cultural mobil, conducerea Direcției Județene de Cultură Ilfov a punctat înregistrarea a 45 de bunuri culturale cla-

sate, din care: 13 în Tezaur și în categoria Fond. Aceste bunurile culturale se află: 17 - în colecții private și 28 la Studioul Cinematografic Buftea. Printre aceste bunuri culturale clasate se găsesc documente medievale, carte veche, picturi, mobilier, sculpturi, draperii.

"Nu există bunuri culturale aparținând instituțiilor religioase care să fie clasate în categoriile Fond sau Tezaur al patrimoniului cultural național. La DJC Ilfov nu există nicio

evidență a bunurilor culturale aparținând culturii, susceptibile de a fi clasate!", a menționat Mihaela Iacob.

Sute de descoperiri arheologice de o valoare excepțională

În continuare, aceasta s-a referit și la descoperirile arheologice întâmplătoare de pe raza județului Ilfov, numărul acestora fiind în creștere, în timp,

Conacul Grigore Gigurtu, Ciorogârla

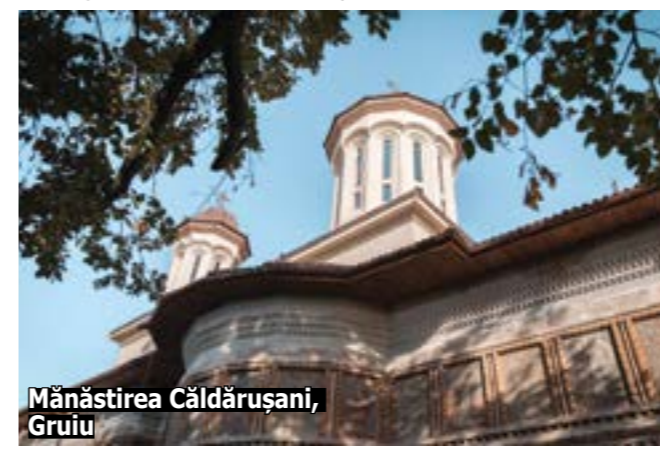
Conacul Bujoiu, Balotești

comparativ cu anul 2015 - când s-au predate DJC Ilfov - doar 5 bunuri culturale descoperite întâmplător. În anul 2022, au fost predate Direcției Județene de Cultură Ilfov 394 de bunuri culturale descoperite întâmplător, iar în 2024 - numărul acestora a fost de 232.

"Din păcate, în lipsa unui muzeu local de arheologie, piese de valoare excepțională descoperite pe teritoriul județului sunt transmise spre administrare/conserve/depozitare și, eventual, expunere către Muzeul Național de Istorie a României", a adăugat directorul DJC Ilfov, prezentând o descoperire întâmplătoare recentă, în orașul Pantelimon, unde s-a găsit un "inel de buclă din aur".

Suprasolicitare și salarizare neactivă

Direcția Județeană pentru Cultură Ilfov funcționează de la 1 ianuarie 2023 într-un sediu nou, salubru, adecvat, atât ca spațiu necesar desfășurării activităților specifice (documentare, avizare, etc.), depozitării arhivei de specialitate, cât și desfășurării activității de relații cu publicul. În-șă, logistica este, în con-

Mănăstirea Căldărușani, Gruii

Bunuri de patrimoniu aflate la studiourile Buftea

tinuare, precară, dat fiind că până de curând instituția a funcționat pe stare de avarie; iar impedimente de natură legislativă au făcut ca instituția să nu poată accesa doțările corespunzătoare în 2023-2024, astfel că directorul și cei trei consilieri care își desfășoară activitatea în compartimentele Patrimoniu mobil și imaterial și Monumente istorice și arheologie să folosească laptop-urile personale. Abia în anul 2024 a fost întocmit Nomenclatorul arhivistic și s-a demarat, cu ajutorul unei firme de specialitate, organizarea acestuia. În organigrama DJC Ilfov sunt 7 posturi alocate și finanțate, grupate și ocupate astfel: director execu-

Mănăstirea Sitaru, Grădiște

tiv - 1 post ocupat temporar prin detașare, Compartimentul monumente istorice și arheologie: 2 posturi consilier superior ocupate de 1 arhitect și 1 arheolog, Compartimentul patrimoniu mobil și imaterial: 1 post consilier superior ocupat cu personal de specialitate, Cultură, management, resurse umane: 1 post consilier asistent - ocupat, Financiar-contabilitate, salarizare, administrativ, achiziții publice: 2 posturi, din care 1 post consilier superior achiziții publice și 1 post sofer (cu atribuții conex), Servicii externalizate: IT, contabilitate, juridic, secretariat.

"Suprasolicitarea și salarizarea deloc atrăgătoare au împietat asupra

Efort susținut pentru salvarea patrimoniului cultural

Concluzionând, activitățile specifice desfășurate în 2024, pe compartimente, domenii și categorii relevante de documente întocmite/emise

de evidență monumente istorice în documentațiile de fundamentare PUG/PUZ (Studii istorice); colaborarea cu Institutul Național al Patrimoniului și introducerea în Repertoriul Arheologic Național a peste 300 de situri identificate și reperate în documentațiile de fundamentare PUG/PUZ; realizarea unei baze de date proprii cu circa 95 situri arheologice încărcate în aplicația "archttr.ro".

Activitatea de control a însumat sesizări privind 3 încălcări ale prevederilor legale privind protejerea patrimoniului arheologic - construire fără descărcarea de sarcină arheologică, sesizări la CNA pentru 4 încălcări ale prevederilor legale privind standardele și procedurile de cercetare arheologică preventivă - deplasări pe teren pentru verificarea corectitudinii datelor din Lista Monumentelor Istoric, în com. Snagov și demararea procedurii de colectare a studiilor istorice și arheologice de fundamentare PUG-uri. Iar în zona patrimoniului mobil: monitorizarea patrimoniului cultural mobil deținut de către Studiourile Buftea, 27 piese, corespunzătoare cu Institutul Național al Patrimoniului, Inspectoratul de Poliție Județean Ilfov, Muzeul Național de Artă - privind identitatea pieselor și colecția de proveniență; eliberarea a circa 10 certificate de export; gestionarea administrativă, împreună cu Inspectoratul General de Poliție, a returnării în Marea Britanie (către The Governing Body of Christ Church, Oxford) a unui tablou furat de un etnic român, adus în țară și confiscat în anul 2020. Apoi, gestionarea, așa cum arătam anterior, a peste 300 de descoperiri arheologice întâmplătoare.

În activitatea de evidență a patrimoniului construit s-a menționat realizarea unei situații de prezență/absență fișei

Palatul Știrbey, Buftea